

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: R. D., narozený X, t.č. X,
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, IČO:
00007064, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 6. 11. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2023, č. j. OAM-1453/BA-BA01-BA06-PS-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Dne 20. 10. 2023 byl žalobce kontrolován hlídkou Policie České republiky, Krajského ředitelství police Středočeského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Mělník (dále jen OPKPE Mělník). Žalobce byl zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen zákon o pobytu cizinců) a bylo s ním zahájeno řízení o uložení správního vyhoštění,

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

neboť nepředložil ke kontrole žádný cestovní doklad a neměl ani doklad, který by jej opravňoval k pobytu na území ČR. Poté dne 23. 10. 2023 žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu v ČR a následně byl žalobou naříkaným rozhodnutím ze dne 25. 10. 2023, č. j. OAM-1453/BA-BA01-BA06-PS-2023 dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců (dále jen ZZC); ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu byla doba trvání zajištění stanovena do 19. 4. 2024.

II.

Žaloba

2. V úvodu žaloby poukázal žalobce na nedostatečné posouzení možnosti uložit zvláštní opatření dle § 47 zákona o azylu. Žalobce dále odůvodnil svou žalobu mimo jiné tím, že i přestože důvodnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany není meritem tohoto řízení, musel si o ní udělat žalovaný v rámci správního řízení alespoň rámcovou představu. Tento závěr žalobce vyvodil z dikce § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, žalovaný měl dle žalobce povinnost alespoň zběžně posoudit důvodnost žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Jak totiž vyplývá i z odůvodnění napadeného rozhodnutí, žalobce již dříve vypověděl, že hlavním důvodem jeho útěku z Turecka byla jeho příslušnost ke kurdské etnické menšině, což je důvod podřaditelný pod ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Na základě uvedeného si tak mohl žalovaný vytvořit alespoň základní představu o tom, že žalobcova žádost nebyla účelová a podaná s úmyslem vyhnout se vyhoštění, nýbrž že se žalobce chce vyhnout perzekuci pro příslušnost k etnické menšině, která mu hrozí v zemi jeho původu. Svá tvrzení o utlačování považoval žalobce za věrohodná, neboť existují četné, veřejně dostupné zprávy o porušování lidských a politických práv kurdské menšiny v Turecku. Za popsání předpokladu pak žalobce došel k závěru, že žalovaný měl z obsahu správního spisu a veřejně známých skutečností seznat, že žalobcova žádost nebyla podána pouze za účelem vyhnout se správnímu vyhoštění a nebyly proto naplněny předpoklady pro vydání napadeného rozhodnutí. Dále žalobce uvedl, že mu nelze dávat k tíži podání žádosti, až když byl zajištěn, a to z důvodu, že nebyl a doposud není zcela seznámen s právním řádem ČR, proč nemohl předpokládat, že jeho „opožděná“ žádost o mezinárodní ochranu může být vnímána jako účelová. Žalobce rovněž spatřoval nezákonnost napadeného rozhodnutí ve stanovení délky doby jeho zajištění. Žalobce dále připomněl povinnost žalovaného důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by zajištění odůvodňovaly, přičemž uvedené skutečnosti musí být přesvědčivým a nezpochybnitelným způsobem doloženy ve spisovém materiálu, v napadeném rozhodnutí však absentují dostatečně odůvodněné a podložené úvahy vedoucí žalovaného k závěru, že byly splněny důvody pro zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Ačkoli žalovaný stanovení doby zajištění zdůvodnil, není z odůvodnění dle žalobce patrné, zda žalovaný zohlednil konkrétní situaci žalobce. Žalobce měl rovněž za to, že žalovaný porušil nejen základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 odst. 2 a 4, § 3, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ale především čl. 8 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech, jíž je ČR vázána. Z výše uvedených důvodů poté žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného

3. Ve vyjádření k žalobě dne 14. 11. 2023 žalovaný uvedl, že žalobce do ČR přicestoval nelegálně. Podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR nikdy nebylo v jeho plánu, žádost o udělení mezinárodní ochrany podal až po zadržení PČR. V případě žalobce bylo proto důvodné se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, případně jej pozdržet. Dále bylo dle žalovaného relevantní se domnívat, že propuštěním ze zajištění by byl ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany. Žalobce nemá v ČR žádné zázemí, majetek ani vazby a jak sám sdělil, jeho cílovou zemí bylo Německo. Ohledně námitek k délce zajištění odkázal žalovaný na stranu čtyři napadeného rozhodnutí. Z výše uvedených důvodů poté žalovaný soudu navrhl, aby žalobu zamítl.

IV.

Posouzení věci soudem

4. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
5. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť byly pro takový postup splněny podmínky dle § 51 odst. 1 s.ř.s. a § 46a odst. 8 zákona o azylu a napadené výroky rozhodnutí správního orgánu přezkoumal v mezích žalobních bodů.

V.

Rozhodnutí soudu

6. Žaloba je nedůvodná.
7. Ze správního spisu vyplývá, že dne 20. 10. 2023 byl žalobce kontrolován hlídkou OPKPE Mělník v osobním vozidle při silniční kontrole na dálnici D1 ve směru na Prahu. Žalobce byl dle ID č. A39N52669 ztotožněn a zároveň bylo zjištěno, že nedisponoval cestovním dokladem ani oprávněním k pobytu. Téhož dne bylo s žalobcem zahájeno řízení o správním vyhoštění. V policejním protokolu o výsledku účastníka správního řízení ze dne 20. 10. 2023 žalobce mimo jiné uvedl, že je svobodný, v Německu má přítelkyni, se kterou se zná 9 let, děti nemá; celá jeho rodina žije v Turecku. Z Turecka odcestoval, protože je Kurd a Turci nemají Kurdy v oblibě. Dále dodal, že si prožil vojenský i civilní soud jenom protože je Kurd, a protože se ohradil proti režimu. Z Turecka vycestoval dne 18. 10. 2023 letecky do Bělehradu. Tam se poté připojil k lidem, se kterými dále cestoval a se kterými byl i zadržen. V Bělehradu nastoupil do kamionu, následně do osobního vozu, který je odvezl na čerpací stanici. Poté se je však snažila zastavit policie, auto zastavili až o svodidla a řidič auta utekl. Cestovní pas žalobce roztrhal a vyhodil, protože ho k tomu donutil řidič. Za cílovou zemi označil žalobce Německo, sdělil, že si byl vědom svých povinností pro vstup na území ČR a EU, přičemž tyto vědomě nerespektoval. Poté dne 23. 10. 2023 žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu v ČR.
8. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, který uvádí, že „*ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu*

stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve“.

9. Dle § 47 odst. 1 zákona o azylu „Zvláštním opatřením se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.“
10. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu „Ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.“
11. První okruh žalobních námitek směřoval vůči aplikaci § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu na žalobcův případ pro absenci důvodů k takovému postupu. K tomu soud uvádí, že v projednávané věci žalovaný postupoval podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a žalobce zajistil proto, že jednak žádost o udělení mezinárodní ochrany podal v ZZC, a jednak existovaly oprávněné důvody domnívat se, že tuto žádost žalobce podal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve (žádost podal až 3 dny po zadržení Policií ČR). Zákon o azylu obecně k podání žádosti nestanovuje lhůtu, není zde žádná lhůta počítaná od vstupu cizince na území. Stanovuje pouze lhůtu 7 dnů od informování o možnosti podat takovou žádost v zařízení pro zajištění cizinců (§ 3b zákona o azylu). Podání žádosti o mezinárodní ochranu s časovým prodlením je však typické pro účelové žádosti. Věrohodnost žádosti, která není podána bezprostředně po dosažení území státu, kde nehrozí nebezpečí, je nižší. K nutnosti bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu soud odkazuje na rozsudky NSS ze dne 20. 10. 2005, sp.zn. 2 Azs 423/2004 a ze dne 9. 2. 2016, sp.zn. 2 Azs 137/2005, v nichž se uvádí, že: „(...) o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebránil-li tomu nějaké závažné okolnosti.“ V této souvislosti soud také odkazuje na závěry učiněné v rozsudku NSS ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 – 48, kde se uvádí, že: „V případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy žadateli brozí vyhoštění, existuje vyvrátitelná domněnka, že tato žádost byla účelová“. Soud dodává, že v napadeném rozhodnutí žalovaný dále rozvedl, z jakých dalších důvodů se domníval, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, a to konkrétně na straně 3 napadeného rozhodnutí. Mezi těmito důvody uvedl žalovaný zejména vědomý neoprávněný vstup a pobyt na území ČR bez povolení k pobytu; zahájené řízení o uložení správního vyhoštění, záměr cestovat do Německa s tím, že ČR žalobce pouze tranzitoval; na území přicestoval skrytým způsobem v dodávce a za pomoci převaděčů. Z uvedeného žalovaný správně usoudil, že takový přístup nekoresponduje se skutečnou potřebou ochrany a mezinárodní záštity, jíž se žalobce podanou žádostí domáhal. K uvedenému soud dále upozorňuje, že žalobce přicestoval na území ČR minimálně přes území dalších dvou členských států EU, kde mohl svou žádost podat. Rovněž mohl žalobce přicestovat do EU zcela legálně, pouze později, a to z důvodu délky trvání vyřízení příslušných povolení (což sám žalobce uvedl a taktéž sdělil, že nechtěl tak dlouho čekat). Dle názoru soudu nelze rovněž odhlédnout od skutečnosti, že žalobce pro vstup na území ČR využil služeb převaděče, přicestoval skrytým způsobem a především vyjádřil svůj záměr dostat se do Německa, jako své cílové destinace, s tím, že ČR pouze tranzituje. Takový přístup pak ovšem nekoresponduje s tvrzením žalobce o skutečné potřebě ochrany a mezinárodní záštity, jíž se žádostí podanou v ČR domáhal. Jestliže tedy

tak žalobce neučinil dříve, zřejmě nepovažoval jím uváděné důvody v žádosti za natolik palčivé, aby jej přiměly vyhledat pomoc co nejdříve od zjištění rozhodných skutečností. Soud souhlasí s názorem žalovaného, že v případě žalobce jsou dány významné důvody pro domněnku, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, a jeho zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu tak bylo nezbytně nutné.

12. Rovněž soud dodává, že argumentaci žalobce ohledně neznalosti právního řádu ČR, a s tím související neznalost možných následků podání žádosti až v době zajištění, shledává za neopodstatněnou. Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu žalobci nebránily žádné překážky. Rovněž jak vyplynulo z vyjádření žalobce, zjišťoval si své možnosti získat pobytové oprávnění, kdy jak současně tvrdí, měl v úmyslu požádat o mezinárodní ochranu, a tudíž měl příležitost seznámit se s právním řádem ČR a s tím souvisejícími informacemi o možnosti podat žádost o mezinárodní ochranu. Žalobce přicestoval do ČR přes území nejméně dvou dalších členských států EU, přičemž kdyby pociťoval obavu z důvodů uvedených v žádosti o mezinárodní ochranu, bylo by zcela jistě jeho nejpalčivějším zájmem zjistit, jak se dovolat pomoci ze strany ČR či blíže situovaného členského státu EU. Žalobce však namísto toho přicestoval na území ČR nelegálně skrytým způsobem za pomoci převaděčů, kdy nerespektoval právní předpisy v oblasti migrace, přičemž svého protiprávního jednání si byl plně vědom. V tomto směru soud dále připomíná jeden ze základních právních principů, a to *Ignorantia juris non excusat* - neznalost zákona neomlouvá. Současně není „opožděnost“ podané žádosti jediným a hlavním důvodem pro závěry žalovaného stran účelovosti žádosti, k tomu viz výše, kde se soud zabíral dalšími důvody, pro něž byla žádost žalobce považována za účelovou.
13. Co se týče námitky žalobce stran nepromítnutí důvodnosti jeho žádosti o mezinárodní ochranu do žalobou napadeného rozhodnutí, nezbyvá soudu než konstatovat, že žalovaný postupoval zcela v souladu se zákonem. Žalovaný není v řízení o zajištění žalobce oprávněn činit jakékoliv úvahy o důvodnosti žádosti žalobce a předjímat tak její výsledky. Žalovaný je toliko povinen učinit úvahy a následné závěry o okolnostech podání žádosti o mezinárodní ochranu. Samotné zajištění nikterak nevylučuje důvodnost samotné žádosti, nýbrž pracuje pouze s informacemi, které jsou dostupné v době rozhodování. Ostatně, samotné posouzení žádosti ze strany žalovaného pro účely zajištění se jeví jako nesmyslné, neboť žalovaný v této rané fázi řízení, kdy rozhodnutí o zajištění následuje ve velmi úzkém časovém sledu po podání žádosti o mezinárodní ochranu, nemívá k dispozici žádné další informace. Nad to, účelem zajištění žalobce dle zákona o azylu je zajistit jeho přítomnost na území po dobu řízení o jeho žádosti tak, aby mohlo být o žádosti řádně rozhodnuto. Toto nevylučuje, že i eventuálně úspěšný žadatel o mezinárodní ochranu zpřetrhá kontakty s úřady a pokusí se z území ČR pokračovat do cílové destinace nebo zůstane na území ČR skrytě, čímž naruší či dokonce znemožní pokračovat v řízení o své žádosti.
14. Žalobce dále nesouhlasil s tvrzením žalovaného o vyloučení aplikace ustanovení o zvláštních opatřeních dle § 47 zákona o azylu na svůj případ. Jak bylo uvedeno výše, v případě žalobce byly splněny podmínky pro jeho zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Nezbytností trvat na zajištění žalobce se žalovaný zabýval na str. 3 – 4 napadeného rozhodnutí, kde jsou uvedeny důvody, z nichž žalovaný dovodil, že by propuštěním žalobce došlo k ohrožení průběhu řízení o žádosti o mezinárodní ochranu a dále se zabýval tím, proč nelze uložení zvláštního opatření považovat za účinné. Dosavadní chování žalobce (vědomé cestování bez povolení ke vstupu a dalšímu pobytu na území ČR, podání žádosti až po zajištění a přemístění do ZZC, reálná možnost realizace správního vyhoštění, cílová

destinace Německo, využití služeb převaděčů, cestování skrytým způsobem) i dle názoru soudu nevylučuje, že by se žalobce nyní, kdy se nachází v obtížné situaci, nepokusil zpřetrhat kontakt se správními orgány, skrývat se na území ČR nebo pokračovat v cestě do cílové destinace a tím narušovat řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, eventuálně posléze navazující realizování rozhodnutí o uloženém správním vyhoštění. Nelze ani odhlédnout od skutečnosti, že žalobce s územím ČR nepojí žádné sociální, kulturní ani rodinné vazby. Rovněž žalobce nemá na území ČR žádný majetek. Z těchto důvodů by skrývání žalobce či jeho útěk do cílové destinace byl ulehčen, neboť ho k území ČR nic neváže.

15. Rovněž námitku žalobce napadající délku jeho zajištění soud neshledal důvodnou. Žalovaný se v souladu s ustanovením § 46a odst. 5 zákona o azylu zabýval maximální délkou doby, po kterou bude žalobce zajištěn v ZZC. Ačkoliv byla žádost žalobce ze strany žalovaného považována za účelovou, nemohl žalovaný vyloučit, že bude žádost žalobce posouzena standardně, tj. z hlediska případného naplnění podmínek § 12, § 13, § 14, § 14a i § 14b zákona o azylu. Proto stanovil žalovaný dobu trvání zajištění žalobce v maximální zákonem stanovené lhůtě 180 dnů, tedy v délce základní lhůty pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany dle ustanovení § 27 odst. 1 zákona o azylu, který tuto stanoví na 6 měsíců. Z úvahy žalovaného je zřejmé, že lhůta zajištění žalobce byla stanovena způsobem, který předjímá dobu nutnou pro to, aby nebyl ohrožen průběh řízení o žádosti o mezinárodní ochranu a mohlo být o žádosti žalobce rozhodnuto. Ač se jeví odůvodnění délky trvání zajištění stručné, je z něj přesto patrná logická úvaha žalovaného, pro kterou bylo k rozhodnutí o stanovení maximální délky doby zajištění žalobce přistoupeno. V případě, kdy bude o žádosti žalobce rozhodnuto dříve, než uplyne doba zajištění žalobce, je žalovaný povinen jej ze zajištění propustit ze zákona. Tuto úvahu považuje soud za dostatečnou a přezkoumatelnou.
16. K výčtu ustanovení, která byla podle žalobce porušena, soud uvádí, že pouhý výčet zákonných ustanovení, která měl žalovaný dle žalobce porušit, nelze považovat za žalobní body (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 88/2018-38, kde je s odkazem na rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58 uvedeno, že výčet zákonných ustanovení, s nimiž má být napadené rozhodnutí dle názoru žalobce v rozporu, nelze považovat za žalobní body).
17. Závěrem soud konstatuje, že napadené rozhodnutí zohlednilo veškeré individuální okolnosti případu; žalovaný se rovněž přezkoumatelným způsobem vyjádřil ke všem v řízení vyvstalým okolnostem a tvrzením žalobce, kdy současně vyhodnotil veškeré v úvahu přicházející skutečnosti mající vliv na rozhodnutí ve věci.
18. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

VI.

Náklady řízení

19. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 28. listopadu 2023

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.